

Sygnatura akt XIIC 490/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 18 października 2016r

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Ratajczak

Ławnicy: -----

Protokolant: K. O.

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2016 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa E. W. (pesel (...))

przeciwko (...) SA V. (...) z siedziba w W. (KRS (...))

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 32.000zł (trzydzieści dwa tysiące zł) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 24 lutego 2014r do dnia zapłaty

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 620zł (sześćset dwadzieścia zł) tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od dnia 24 lutego 2014r do dnia zapłaty

III. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3813,81zł (trzy tysiące osiemset trzynaście zł 81/100) tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych z odsetkami ustawowymi od dnia 24 lutego 2014r do dnia zapłaty

IV. W pozostałej części powództwo oddala

V. Kosztami sądowymi obciąża częściowo pozwanego i z tego tytułu nakazuje pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 305zł, odstepując od obciążania powódki pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi

VI. Zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 507zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego

/-/SSO Hanna Ratajczak

Sygn. akt XII C 490/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 lutego 2014 r. powódka E. W. domagała się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. kwoty 72.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 12.283,40 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 70.000 zł za okres od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 24 lutego 2014 r., kwoty 620 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osoby trzeciej sprawowanej nad powódką wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 105,77 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 620 zł za okres od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 24

lutego 2014 r oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 30 sierpnia 2012 r. w miejscowości P., doszło do wypadku komunikacyjnego, wskutek którego powódka została poszkodowana. Do przedmiotowego zdarzenia doszło w ten sposób, że kierujący samochodem osobowym marki V (...) o nr rej. (...) P. S. stracił panowanie nad pojazdem, w wyniku czego zjechał na prawe pobocze drogi potrącając dwie piesze. Wskutek wypadku, śmierć poniosła jedna piesza – koleżanka powódki, powódka doznała zaś licznych obrażeń. Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie komunikacyjne w przedmiocie OC w pozwanym Towarzystwie. Sprawstwo kierującego nie było kwestionowane. Z miejsca zdarzenia poszkodowaną powódkę przetransportowano do Zakładu Opieki Zdrowotnej w G., gdzie hospitalizowano ją do dnia 14 września 2012 r., najpierw na Oddziale (...) Ogólnej i M., później na Oddziale Traumatologii Narządów (...). W szpitalu u powódki stwierdzono wieloodłamowe złamanie kości ramiennej, stłuczenie kręgosłupa piersiowego, złamania żeber VI, VII, X, XI, XII po stronie lewej, odmę obustronną, stłuczenie kręgosłupa lędźwiowego, stłuczenie miednicy, liczne otarcia naskórka, wstrząśnienie mózgu, niedowład nerwu promieniowego prawego. W trakcie hospitalizacji powódka wymagała opieki osób trzecich, była pacjentką leżącą. Po zakończonej hospitalizacji powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w domu. Stan zdrowia powódki uniemożliwił jej uczęszczanie do szkoły (powódka była uczennicą Technikum (...) Turystycznej w T.), korzystała z nauczania indywidualnego. Zdaniem powódki, wypadek nagle i tragicznie zmienił jej życie, wypełniając je przewlekłymi bólami zarówno fizycznymi, jak i psychicznymi. Z samodzielnej, sprawnej młodej kobiety stała się schorowaną, oszpeconą, bez chęci do życia. Pełnomocnik powódki zgłosił roszczenie stronie pozwanej w piśmie z dnia 24 września 2012 r. wnosząc o tymczasową wypłatę kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a także wypłatę kwoty 4.350 zł tytułem kosztów opieki sprawowanej nad powódką przez osoby trzecie. Pozwany na rzecz powódki przyznał początkowo 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 2.480 zł tytułem opieki osób trzecich, kwotę 181,04 zł tytułem dojazdów powódki do placówek medycznych i kwotę 151,67 zł tytułem zakupu leków, ostatecznie zaś kwoty: 48.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 297,67 zł tytułem kosztów leczenia, 2.480 zł tytułem kosztów opieki osób trzecich i kwotę 654,32 zł tytułem kosztów przejazdów do placówek medycznych. W ocenie powódki doznana przez nią krzywda zasługuje na zrekomensowanie łączną kwotą zadośćuczynienia w wysokości 120.000 zł. Wysokość dochodzonego odszkodowania tytułem kosztów opieki osoby trzeciej wynika zaś z nieuwzględnienia przez stronę pozwaną stawki rynkowej 10 złotych za godzinę sprawowanej opieki, przy zastosowanym wyliczeniu 62 dni (okres niesamodzielnosci powódki) po 5 godzin dziennie. Roszczenie o odsetki znajduje zaś uzasadnienie w tym, iż zgłoszone roszczenie dotarło do pozwanej najpóźniej w dniu 1 października 2012 r., dlatego jego wymagalność przypada na dzień 2 listopada 2012 r.

Powódka wniosła o zwolnienie jej od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 19 marca 2014 r. Sąd zwolnił powódkę od kosztów sądowych w całości.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany nie kwestionując swojej odpowiedzialności co do zasady podniósł, że w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powódce kwoty wskazane w pozwie, co stanowi okoliczność bezsporną. Zdaniem pozwanego, wypłacona kwota 48.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest odpowiednia, a dalsze żądania powódki z tym zakresie są bezzasadne. Pozwany podniósł, że przy ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia uwzględnił wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności skutki wypadku, proces leczenia, odniesiony uszczerbek na zdrowiu i indywidualne cechy poszkodowanej, jak również stopień nasilenia cierpienia i obecny stan zdrowia. Wobec powyższego, dochodzona przez powódkę kwota jest rażąco zawyżona, co czyni powództwo nieuzasadnionym. Pozwany zakwestionował także żądanie powódki dotyczące zasądzenia kwoty 620 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osoby trzeciej. Pozwany przed procesem wypłacił z tego tytułu kwotę 2.480 zł uznając, że powódka wymagała opieki przez okres 2 miesięcy w wymiarze 5 godzin dziennie, przyjmując średni koszt w wysokości 8 zł za 1 godzinę opieki, która to stawka jest równa kwocie pobieranej przez opiekunkę środowiskową. Pozwany zakwestionował również żądanie pozwu o zapłatę skapitalizowanych odsetek, twierdząc, że ostateczne roszczenie powódki o dopłatę kwoty 72.000 zł

zostało złożone wraz z wnioskiem z dnia 17 czerwca 2013 r., które to pismo wpłynęło do pozwanego w dniu 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W dniu 30 sierpnia 2012 r. w miejscowości P. kierujący samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) P. S. stracił panowanie nad pojazdem i potrącił znajdującą się nieopodal jezdni Ż. S., wskutek czego doszło do jej zgonu oraz powódkę E. W., która w tym wypadku została poszkodowana.

Bezsporne, a nadto dowód: notatka informacyjna i relacja o zdarzeniu drogowym (k. 13-15), protokół oględzin miejsca wypadku drogowego (k. 17-20), opinie biegłych w postępowaniu karnym (k. 21-27), protokoły przesłuchań w postępowaniu karnym (k. 28-51), opinia rzeczoznawcy samochodowego przeprowadzona w postępowaniu karnym (k. 52-63), zeznania świadka M. S. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 05:16-16:26), zeznania świadka D. W. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 16:26-40:47), zeznania świadka M. C. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 40:47-51:43), zeznania powódki (e-protokół z 4.09.2014 r., czas 1:49-29:39).

W dacie wypadku pojazd sprawcy wypadku posiadał ochronę ubezpieczeniową w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC w zakładzie ubezpieczeń pozwanego. Pozwany przyjął odpowiedzialność za skutki przedmiotowego zdarzenia.

Bez sporne

W wyniku wypadku, 18-letnia wówczas powódka, doznała wieloodłamowego złamania kości ramiennej prawej, stłuczenia kręgosłupa piersiowego, złamania żeber VI, VII, X, XI, XII po stronie lewej, odmy obustronnej, stłuczenia kręgosłupa lędźwiowego, stłuczenia miednicy, licznych otarć naskórka, wstrząśnienia mózgu, niedowładu nerwu promieniowego prawego.

Od 30 sierpnia 2012 r. do 14 września 2012 r. powódka przebywała w Szpitalu (...) w G., początkowo na Oddziale (...) Ogólnej i M., a następnie na Oddziale (...). Powódkę poddano licznym badaniom, w tym KT głowy, kręgosłupa, jamy brzusznej, badaniom RTG i USG. Po wyrównaniu parametrów stanu ogólnego, powódkę w dniu 10 września 2012 r. poddano zabiegowi zespolenia wieloodłamowego złamania kości ramiennej prawej płytą blokowaną (...). W leczeniu podawano powódce leki: F., H., jak również liczne leki przeciwbólowe. Powódka podczas pobytu w szpitalu była unieruchomiona, odczuwała dyskomfort sanitarny, skarżyła się na ból, wymagała ciągłej pomocy osób trzecich. Korzystała również ze wsparcia psychologa, w związku ze wstrząsem psychicznym jakim było uczestniczenie w wypadku, w którym śmierć poniosła jej koleżanka. W trakcie hospitalizacji, powódkę poddano zabiegom rehabilitacyjnym i wypisano z zaleceniem leżenia przez dalsze 4 tygodnie, wykonywania ćwiczeń wyuczonych w oddziale operowanej kończyny - w opatrunku gipsowym.

Dowód: karta medycznych czynności ratunkowych (k. 72), historia choroby (k.73-74, 104-107), karty informacyjne leczenia szpitalnego (k. 75-77), karty zabiegów i karty stanu pacjenta (k 78-94, 108-113), wyniki badań (k. 95-103), skierowania do poradni specjalistycznych (k. 114-116), zeznania świadka D. W. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 16:26-40:47), zeznania powódki (e-protokół z 4.09.2014 r., czas 1:49-29:39).

Opiekę nad powódką sprawowali jej rodzice, którzy opiekowali się nią już w szpitalu, a następnie również w domu. Wychodząc ze szpitala, powódka była osobą leżącą, miała nadto rękę usztywnioną w gipsie. Przez okres około miesiąca po opuszczeniu szpitala, przy zwykłych czynnościach życia codziennego powódka wymagała pomocy innych osób, nie była w stanie korzystać z toalety. Po zdjęciu gipsu, w bieżącym funkcjonowaniu także potrzebowała pomocy osób trzecich, z uwagi na sukcesywnie odzyskiwaną sprawność. Ze względu na długotrwałość okresu choroby, powódka korzystała z indywidualnego nauczania. Nadto, codziennie poddawana była zabiegom rehabilitacyjnym, które miały usprawnić jej funkcjonowanie. Na zabiegi te dowożona była przez członków rodziny. Powódka pozostawała pod stałą opieką Poradni Chirurgicznej Urazowo – Ortopedycznej w G. oraz podejmowała leczenie farmakologiczne. Przez okres kilku miesięcy powódka nie miała sprawności czynnego prostowania nadgarstków i palców ręki prawej, nie

miała czucia na obszarze unerwionym przez nerw promieniowy, co znacząco utrudniało jej życie codzienne. Powstały na lewym udzie krwiak wymagał licznych zabiegów rehabilitacyjnych (masaży) celem jego wchłonięcia. Po stronie prawego pośladka skóra powódki pokryta jest bliznami. Powódce dokuczają też co jakiś czas drętwienia w zakresie prawego ramienia i prawej ręki, co jakiś czas zażywa też środki przeciwbólowe.

Powódka doznała cierpień fizycznych i psychicznych o różnym stopniu nasilenia mierzonych w 10 pkt. skali nasilenia bólu. Cierpienia o dużym stopniu nasilenia w okresie 2 tygodni od urazu wynosiły 8 pkt. w skali. Przez okres następnych 2-4 tygodni utrzymywały się cierpienia fizyczne o średnim stopniu nasilenia i wynosiły 4-5 pkt. Cierpienia o małym stopniu nasilenia, wynoszące 2 pkt., utrzymywały się przez okres 2 kolejnych miesięcy.

Obecnie u powódki nie stwierdza się żadnych deficytów ruchu. Zrost kostny w złamaniu kości ramiennej prawej jest masywny, czynność nerwu promieniowego jest zachowana, z minimalnym obniżeniem siły mięśniowej funkcji chwytnej dłoni prawej, z prawidłowym unoszeniem dłoni w nadgarstku. Obniżenie siły mięśniowej rokuje jednak pełne wyleczenie, przy czym wymaga czasu, z uwagi na konieczność regeneracji aksonów. Pozostałe urazy w postaci złamania żeber, stłuczenia klatki piersiowej, odcinka lędźwiowego, miednicy, złamania w obrębie stawu krzyżowo-biodrowego prawego są wygojone bez ograniczeń w układzie ruchu. Uszczerbek na zdrowiu powódki spowodowany skutkami wypadku w zakresie ortopedycznym wynosi 25 % trwałego uszczerbku na zdrowiu.

W zakresie neurologii, u powódki stwierdzono okresowe drętwienia w zakresie prawego ramienia i prawej ręki. Nie stwierdzono cech porażenia nerwu promieniowego prawego. W KT głowy oraz w KT kręgosłupa piersiowego i lędźwiowego nie stwierdzono zmian pourazowych. Stwierdzono jedynie subiektywne obniżenie czucia dotyku od poziomu nadgarstka prawego obejmujące I i II palec, w rzucie blizny ramienia prawego i na bocznej powierzchni uda lewego. W przyszłości nie powinny wystąpić jednak konsekwencje zdrowotne związane z przeżytym urazem. Uszczerbek na zdrowiu powódki w zakresie neurologicznym wynosi 15% długotrwałego i 8% trwałego uszczerbku na zdrowiu.

dowód: orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania (k. 117- 118), skierowanie na rehabilitację (k. 119-120), historia choroby poradni (k. 121-125), zeznania świadka M. S. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 05:16-16:26), zeznania świadka D. W. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 16:26-40:47), zeznania świadka M. C. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 40:47-51:43), zeznania powódki (e-protokół z 4.09.2014 r., czas 1:49-29:39), opinia biegłego ortopedy P. J. (k. 233-238, e-protokół z 30.06.2016 r., czas 1:49-13:46), opinia biegłego neurologa M. P. (k. 263-264, e-protokół z 4.10.2016 r., czas 1:44-2:39).

Powódka przed wypadkiem prowadziła aktywny tryb życia – była osobą towarzyską, lubiła uczestniczyć w spotkaniach z bliskimi. Z uwagi na długotrwałe leczenie i rehabilitację nie mogła podejmować czynności, które zwyczajowo wykonywali jej rówieśnicy. Nie mogła również uczęszczać do szkoły, nie utrzymywała kontaktów z koleżankami i kolegami. Na skutek odczuwanych dolegliwości po zdarzeniu, powódka zaczęła mieć problemy z nauką, czego konsekwencją stał się brak zaliczenia egzaminu maturalnego. Przedmiotowe zdarzenie opóźniło także termin egzaminu na prawo jazdy, do którego w ten czas, kiedy zdarzył się wypadek, powódka się przygotowywała. Powódka dopiero po długim okresie rekonwalescencji podjęła pracę zawodową.

W konsekwencji wypadku powódka nagle, w sposób niespodziewany została skonfrontowana z zagrożeniem zdrowia i życia, doznając wstrząsu psychicznego pod postacią zespołu ostrego stresu. W pierwszym okresie po zdarzeniu występowały objawy takie jak: dysocjacja, intensywny strach, zaniki pamięci, poczucie bezradności. W okresie późniejszym wystąpiło u powódki obniżenie nastroju i pojawiły się objawy zespołu stresu pourazowego, zaburzenia depresyjne i lękowe mieszane z zespołem lęku panicznego napadowego. Obecne są również: uporczywe przypominanie sobie traumatycznego zdarzenia, unikanie sytuacji przypominających jego okoliczności (unikanie uczestniczenia jako pieszy w ruchu ulicznym), uporczywe bolesne reminiscencje, reakcje przestraszenia, koszmarne sny. W marcu 2014 r. podczas wycieczki szkolnej powódka zemdląła, wskutek czego do chwili obecnej odczuwa niepokój przed wyjściem z domu, aby podobna sytuacja się nie powtórzyła. Powódka wymaga pomocy psychiatry - zarówno leczenia farmakologicznego, jak i psychoterapii. Cierpienia fizyczne i psychiczne ograniczyły aktywność społeczną

powódki, uniemożliwiły jej kontynuowanie dotychczasowego stylu życia i funkcjonowanie w rolach społecznych charakterystycznych dla jej wieku, polegających na zdobywaniu wykształcenia, utrzymywaniu szerokich relacji rówieśniczych i budowaniu relacji intymnych. Zaburzenia stresowo – pourazowe ograniczają również aktywność zawodową powódki. Pozytywne rokowania co do wyeliminowania zaburzeń natury psychicznej są wątpliwe, zaś stały uszczerbek na jej zdrowiu w tym zakresie wynosi 15%.

dowód: zeznania świadka M. S. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 05:16-16:26), zeznania świadka D. W. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 16:26-40:47), zeznania świadka M. C. (e-protokół z 5.06.2014 r., czas 40:47-51:43), zeznania powódki (e-protokół z 4.09.2014 r., czas 1:49-29:39), opinia biegłego psychologa B. G. (k. 309-313), opinia biegłego psychiatry M. M. (k. 350-357, 378-379).

Powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie pismem z dnia 24 września 2012 r., wnosząc o tymczasową wypłatę kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a także wypłatę kwoty 4.350 zł tytułem kosztów opieki sprawowanej nad powódką przez osoby trzecie. Pozwany ubezpieczyciel przyjął odpowiedzialność za szkodę doznaną przez powódkę na skutek niniejszego wypadku i w decyzji z dnia 17 października 2012 r., wobec wydanego orzeczenia lekarza zaufania określającego część trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki na 20%, przyznał na jej rzecz kwotę 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 2.480 tytułem opieki osób trzecich, kwotę 181,04 zł tytułem dojazdów powódki do placówek medycznych i kwotę 151,67 tytułem kosztów zakupu leków. Dnia 15 maja 2013 r. została przeprowadzona komisja lekarska, podczas której zapadło orzeczenie przyznające powódce 40% stały uszczerbek na zdrowiu. Ostatecznie decyzją z dnia 21 maja 2013 r. pozwany ustalił swoją odpowiedzialność w zakresie zadośćuczynienia pieniężnego na łączną kwotę 48.000 zł, wypłacając powódce pozostałe 33.000 zł. Tytułem odszkodowania zaś pozwany wypłacił powódce w sumie: 292,67 zł tytułem kosztów leczenia, 2.480 zł tytułem opieki osób trzecich i 654,32 zł tytułem kosztów dojazdów do placówek medycznych.

bezsporne, a nadto dowód: pismo z dnia 24.09.2012 r. (k. 126-130) , decyzja z dnia 17.10.2012 r. (k. 131-132) , orzeczenie lekarza zaufania (k. 133), pismo z dnia 17.01.2013 r. (k. 134) , pisma z dnia 21.05.2013 r. (k. 135-137), wniosek z dnia 17.06.2013 r. (k. 140-141, decyzja z dnia 16.07.2013 r. (k. 142-144).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dokumentów, zeznań świadków M. S., D. W., M. C., przesłuchania powódki, opinii i opinii uzupełniających biegłego ortopedy P. J., neurologa M. P., psychiatry M. M. oraz opinii biegłego psychologa B. G..

Sąd dał wiarę szczegółowo wymienionym powyżej dokumentom zgromadzonym w aktach sprawy. Dowody te Sąd uznał za zgodne ze sobą, tworzyły bowiem spójny obraz stanu faktycznego. Autentyczność żadnego z nich – pomimo, iż większość została złożona w formie kserokopii, nie była przez strony kwestionowana, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Jako wiarygodne w całości Sąd uznał zeznania świadków: M. S., D. W. i M. C.. Świadkowie w sposób spójny przedstawili przebieg leczenia powódki, jej dolegliwości i stan psychiczny. Mimo, że świadkowie są dla powódki osobami bliskimi, Sąd nie dopatrył się w ich zeznaniach podstaw, aby zakwestionować ich prawdziwość. Zeznania wymienionych powyżej osób są spójne i konsekwentne, znajdują również potwierdzenie w zabranej w sprawie dokumentacji lekarskiej, a także w sporządzonych opiniach biegłych.

W pełni wiarygodne są również zeznania powódki E. W.. Zeznania te są bowiem jasne i logiczne. Powódka rzeczowo przedstawiła przebieg swojego leczenia oraz obecny stan zdrowia spowodowany wypadkiem, w szczególności dolegliwości na tle psychiki i konsekwencje w sferze utrzymywania kontaktów z ludźmi. Jej zeznaniom towarzyszyły adekwatne do opisywanych przeżyć naturalne, spontaniczne i szczerze zachowania pozawerbalne, które dodatkowo świadczyły o ich prawdziwości. Zeznania te korespondują nadto ze sporządzonymi w sprawie opiniami biegłych oraz pozostałym materiałem dowodowym.

W zakresie ustalenia następstw wypadku, przebiegu leczenia, obecnego stanu zdrowia powódki, trwałego uszczerbku na zdrowiu i rokowań na przyszłość w pełni przydatne do rozstrzygnięcia sprawy były wnioski ujęte w opiniach

sądowo-lekarskich z zakresu ortopedii, neurologii, psychologii i psychiatrii. Biegli wyczerpująco udzielili odpowiedzi na pytania zadane w zleceniach, a swe wnioski przekonująco uzasadnili. Jeżeli chodzi o zastosowany sposób procentowego ustalenia uszczerbku na zdrowiu powstałego u powódki, biegli prawidłowo odnieśli się w tym zakresie do powszechnie i standardowo stosowanych wyznaczników, jakim są Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalenia o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (w przypadku dolegliwości fizycznych) oraz Załącznik do Zarządzenia Prezesa Zarządu (...) S.A. Nr (...) z dnia 12 grudnia 2003 r. (w przypadku dolegliwości psychicznych), albowiem są to jedyne, powszechnie obowiązujące standardy regulujące kwestie uszczerbku na zdrowiu. Oceniając wskazane opinie Sąd miał na uwadze wytyczne Sądu Najwyższego, w tym orzeczenie z dnia 15 czerwca 1970 r. I CR 224/70 (Biul. SN 1970, nr 11, poz. 203), zgodnie z którym kontrola opinii biegłego powinna polegać na sprawdzeniu prawidłowości – z punktu widzenia wymagań logiki i zasad doświadczenia życiowego – rozumowania przeprowadzanego w jej uzasadnieniu, które doprowadziło do wydania takiej, a nie innej opinii. Kierując się powyższymi wskazówkami, przeprowadzone w sprawie opinie, Sąd uznał za w pełni wartościowy materiał dowodowy o istotnym znaczeniu dla dokonania ustaleń w niniejszej sprawie. Nadto biegli, bądź w pisemnej (biegła M. M.), bądź w ustnych opiniach uzupełniających (biegli P. J. i M. P.) szczegółowo, bardzo rzeczowo i wyczerpująco odnieśli się do wniosków i zastrzeżeń stron, podtrzymując w całości wnioski opinii pisemnych, bądź stosownie je uzupełniając.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że odpowiedzialność pozwanego nie była w niniejszej sprawie kwestionowana. Sporna była jedynie wysokość należnego powódce zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i odszkodowania tytułem opieki osób trzecich.

Podstawą prawną żądania powódki są przepisy art. 444 i 445 kc. Zgodnie ze wskazanymi przepisami w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Nadto, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Odpowiedzialność pozwanego, jako ubezpieczyciela od odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku, znajduje uzasadnienie w treści art. 822 § 1 kc.

Odnosnie żądania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, powódka domagała się zapłaty w kwocie 72.000 zł, ponad wypłaconą już kwotę 48.000 zł. Łącznie zadośćuczynienie winno więc zdaniem powódki wynieść 120.000 zł.

Jedną z zasad obowiązujących przy orzekaniu o zadośćuczynieniu sprowadza się do fakultatywności zadośćuczynienia pieniężnego, co oznacza, że jego przyznanie nie jest - nawet w razie istnienia krzywdy - obligatoryjne i zależy od uznania i oceny sądu konkretnych okoliczności sprawy (tak SN w wyroku z dnia 27 sierpnia 1969 r., I PR 224/60, OSNCP 1970, nr 6, poz. 111). Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają przy tym żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego (art. 445 § 1 kc pozostawia w tym względzie z woli ustawodawcy znaczną swobodę sądowi orzekającemu). Kryteria takie wypracowała więc judykatura, w szczególności orzecznictwo Sądu Najwyższego. I tak przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze, że jego celem jest wyłącznie złagodzenie doznanej przez poszkodowanego krzywdy. Przy ocenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę należy zatem uwzględnić wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, przede wszystkim nasilenie i czas cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia, konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 681/98, OSNAPiUS 2000/16 poz. 626), a także wiek poszkodowanego i skutki uszkodzenia ciała w zakresie ogólnej zdolności do życia, rodzaj wykonywanej pracy, szanse powodzenia na przyszłość czy też bezradność życiową, niemożność

wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportu, posiadania dzieci, utrata kontaktów towarzyskich (wyrok SN z dnia 13 marca 1973 r., II CR 50/73, Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez (...) str. 468).

Ustalając wysokość zadośćuczynienia w niniejszej sprawie Sąd miał na uwadze przede wszystkim wiek powódki i skutki wypadku. W wyniku wypadku 18-letnia wówczas powódka doznała wieloodłamowego złamania kości ramiennej prawej, stłuczenia kręgosłupa i miednicy, złamania licznych żeber, odmy, licznych otarć naskórka, wstrząśnienia mózgu, niedowładu nerwu promieniowego prawego. Po wypadku powódka odczuwała silne bóle, przez okres prawie dwóch miesięcy była osobą leżącą, wymagała pomocy osób trzecich. Poza bólem powódka odczuwała drętwienie ręki, występujące okresowo do chwili obecnej. Na ciele powódki pozostały widoczne blizny, które u powódki - będącej młodą kobietą - wywołują dyskomfort.

Sąd miał też na względzie czas trwania i przebieg leczenia. W wyniku wypadku, powódka od dnia 30 sierpnia 2012 r. do 5 września 2012 r. przebywała w szpitalu na Oddziale Chirurgicznym, a w dniach od 5 września 2012 r. do 14 września 2012 r. na Oddziale Ortopedycznym, łącznie więc 16 dni. Powódkę poddano leczeniu operacyjnemu polegającemu na zespoleniu kości promieniowej płytką tytanową, ręka była usztywniana. W toku pobytu w szpitalu powódkę poddawano zabiegom rehabilitacyjnym, zabiegom takim poddawana była nawet dwa lata po wypadku. Przez okres miesiąca po opuszczeniu szpitala powódka z uwagi na obrażenia nie mogła się poruszać, była osobą leżącą, nie była w stanie samodzielnie udać się do łazienki. Następnie jeszcze przez okres kilku miesięcy nie była w stanie samodzielnie wykonywać wszystkich czynności życia codziennego. Wymagała codziennego dowożenia na zabiegi rehabilitacyjne, a od czasu do czasu również na kontrole lekarskie. Powódka przed wypadkiem prowadziła aktywny tryb życia - spotykała się z przyjaciółmi, uczestniczyła w spotkaniach towarzyskich, a z uwagi na ograniczenia w sprawności - była tego pozbawiona.

Tak długi proces leczenia, unieruchomienie i powstanie blizn miało negatywny wpływ na stan psychiczny powódki, pogłębiany faktem braku właściwego kontaktu z rówieśnikami. Powódka nie mogła w czasie leczenia uczęszczać do szkoły, miała nauczanie indywidualne. Ponadto trudno było jej przystosować się do nowej sytuacji, czynności życia codziennego sprawiały jej wiele trudności. Nadto, w wypadku tym, w obecności powódki zginęła jej przyjaciółka, co zwiększyło doznaną traumę. Na skutek doznanych urazów u powódki pojawiły się objawy zespołu ostrego stresu, który następnie przerodził się w zespół stresu pourazowego. U powódki do tej pory pojawiają się objawy takie jak lęk, problemy ze snem, napięcie, drżenie rąk. Konieczne jest kontynuowanie farmakoterapii w ramach leczenia psychiatrycznego i psychoterapia. Dolegliwości te, jako że obecnie rokowania są złe, zmniejszają jej szanse na osiągnięcie właściwego rozwoju zawodowego i społecznego zgodnego z pierwotnym potencjałem.

Sąd mając na uwadze wszystkie powołane wyżej okoliczności zasądził od pozwanego na rzecz powódki uzupełniające zadośćuczynienie w kwocie 32.000 zł, uznając, iż odpowiednią w realiach niniejszej sprawy kwotą zadośćuczynienia jest łączna kwota 80.000 zł. Wyplacona przez pozwanego dotychczas z tego tytułu kwota - 48.000 zł jest kwotą zaniżoną, nie uwzględnia w pełni okoliczności mających wpływ na jej określenie - przede wszystkim w zakresie wpływu wypadku na życie zawodowe, społeczne i dolegliwości psychiczne powódki. Tym niemniej, kwotę żadaną pozwem uznać należało za wygórowaną. Wskazać bowiem należy, że w następstwie analizowanego zdarzenia drogowego nie doszło do takich uszkodzeń ciała powódki, które nie dają szans na pełne wyleczenie. Rokowania zdrowotne na przyszłość w zakresie ortopedycznym i neurologicznym są korzystne (odczuwane obecnie obniżenie siły mięśniowej dłoni prawej rokuje pełne wyleczenie, obniżenie czucia dotyku jest jedynie subiektywne, a pozostałe urazy zostały już w pełni wygojone) i trudno podejrzewać, aby mogły pojawić się w przyszłości inne niż dotychczasowe następstwa tego wypadku. Łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 80.000 zł stanowić będzie zatem realne wynagrodzenie jej cierpień doznanych w wyniku wypadku. Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma bowiem przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26 lutego 1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107). Przyznana kwota zadośćuczynienia w pełni odpowiada powyższym kryteriom.

Oceniając zaś roszczenie powódki w przedmiocie odszkodowania Sąd miał na uwadze, iż odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Powódka domagała się od pozwanego zapłaty uzupełniającej kwoty 620 zł tytułem zwrotu kosztów opieki.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika w sposób niewątpliwy, że powódka w okresie 2 miesięcy od wypadku nie była samodzielna i wymagała pomocy osób trzecich. Pozwany jednocześnie nie kwestionował swojej odpowiedzialności z tego tytułu, twierdził jedynie, iż stawka godzinowa za zatrudnienie pielęgniarki winna wynosić 8 zł, nie zaś tak jak wskazywał powód – 10 zł. W ocenie Sądu takie zaniżenie stawki przez pozwanego jest nieuprawnione. Wynika to chociażby ze stawki ustalonej w oparciu o miesięczne minimalne wynagrodzenie, które za 2012 r. na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012 r. (Dz.U.2011.192.1141) zostało ustalone na kwotę 1.500 zł brutto, a więc przy 160 godzinach pracy w miesiącu wynosiło 9,37 zł za godzinę pracy. Jednocześnie mając na względzie, iż przedmiotowa sprawa dotyczy okolic miasta P., gdzie powszechnie wiadomym jest, iż ceny usług odbiegają od minimalnych, zasadnym było przyjęcie stawki 10 zł za godzinę. Mając powyższe na uwadze, Sąd zgodnie z żądaniem powódki wyliczył koszt opieki osoby trzeciej w oparciu o rachunek (...) dni x 5 godz. dziennie x 10 zł = 3.100 zł. Zatem, wobec dotychczasowej wypłaty przez pozwanego kwoty 2.480 zł z tego tytułu, Sąd zasądził na rzecz powódki dalszą kwotę 620,00 zł.

Jeśli chodzi o roszczenie odsetkowe Sąd uznał, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t. ze zm.) zakład ubezpieczeń jest obowiązany spełnić świadczenie w terminie 30 dni licząc od daty powiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie powódka pierwsze żądanie wypłaty zgłosiła pismem z dnia 24 września 2012 r., wzywając pozwanego do spełnienia świadczenia z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 60.000 zł. Pismo to doręczone zostało najpóźniej w dniu 1 października 2012 r. Tym samym pozwany w terminie 30 dni – tj. do dnia 1 listopada 2012 r., mając na uwadze bezsporną kwotę zadłużenia 48.000 zł, winien wypłacić dodatkowe 12.000 zł. Nie ma przy tym wątpliwości, że leczenie powódki było wówczas w toku i ostateczne ustalenie rozmiaru krzywdy nie było wówczas możliwe, stąd też dopiero pismem z dnia 17 czerwca 2013 r. powódka zgłosiła roszczenie o dopłatę kwoty 72.000 zł, dlatego wobec dostarczenia tego wniosku pozwanemu w dniu 20 czerwca 2013 r., Sąd uznał, iż co do pozostałej kwoty 20.000 zł pozwany jest w zwłocie od dnia 21 czerwca 2013 r. Wobec powyższego, Sąd zasądził skapitalizowane odsetki ustawowe od kwoty 12.000 zł od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 24 lutego 2014 r. (w kwocie 2047,23 zł) oraz od kwoty 20.000 zł od dnia 21 czerwca 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r. (w kwocie 1.766,58 zł), łącznie 3.813,81 zł.

W zakresie dalszego żądania odsetkowego, Sąd uwzględnił je zgodnie z żądaniem pozwu i na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 482 § 1 kc przyznał odsetki ustawowe od zasądzonych kwot od dnia wniesienia pozwu, a więc od dnia 24 lutego 2014 r. do dnia zapłaty.

Wobec powyższego Sąd zasądził w punkcie I wyroku od pozwanego na rzecz powódki kwotę 32.000 zł (80.000 zł – 48.000 zł) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, w punkcie II – kwotę 620 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, w punkcie III - kwotę 3.813,81 zł tytułem skapitalizowanych odsetek z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie (punkt IV wyroku).

O kosztach sądowych Sąd orzekł w punkcie V wyroku w oparciu o przepisy art. 100 zd. 1 in fine, art. 99 i art. 102 kpc. Żądanie powódki opiewało na kwotę 85.010 zł, zostało zaś uwzględnione co do kwoty 36.433,81 zł. Powódka przegrała zatem sprawę w 57 %, a pozwany w 43%. Opłata od pozwu wynosiła 4.251 zł, łączny koszt opinii biegłych 3.435 zł, zatem łączne koszty sądowe wyniosły 7686,04 zł (powódka była zwolniona od kosztów w całości). Na pozwanego przypada zatem kwota 3.305 zł. Przy uwzględnieniu wniesionej przez pozwanego zaliczki w kwocie 3.000 zł, Sąd nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 305 zł, w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 ze zm.), zaś co do powódki mając na

uwadze jej sytuację majątkową oraz charakter dochodzonego roszczenia – odstąpił od obciążania jej przypadającymi na jej rzecz pozostałymi kosztami sądowymi.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie VI wyroku, rozdzielając je w określonym wyżej stosunku, posiłkując się § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461) oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490), zważywszy na ich obowiązywanie na datę wniesienia pozwu, brak wskazań merytorycznych co do zwiększenia stawki minimalnej oraz uwzględniając przy tym opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. I tak, z uwagi na przegraną powódki - 57% z kwoty 3.617 zł wynosi 2.062 zł, w stosunku do przegranej pozwanego - 43% z kwoty 3.617 zł wynosi 1.555 zł, Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 507 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Hanna Ratajczak